Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 14 | **Poznań, dnia 15 lipca 1938** | **ROK 17**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**

ul. Rzeczypospolitej nr. 1 — Telefon nr. 25-95

Charakterystyka położenia gospodarczego Polski w maju w oświetleniu Banku Gospod. Krajowego.

Rozwijający snę pomyślnie ruch inwestycyjny, tak w dziedzinie robót publicznych, jak i prywatnych inwestycyj, zwłaszcza przemysłowych, wywierał w maju, podobnie jak w miesiącach poprzednich, poważny wpływ na kształtowanie się sytuacji gospodarczej w Polsce. **To też najwyższy stan zatrudnienia wykazywały przemysły, pracujące na potrzeby ruchu inwestycyjnego,** a więc przemył maszynowy i elektrotechniczny, niektóre działy przemysłu metalowego, przemysł chemiczny a w przemyśle mineralnym cementownie. Natomiast te działy przemysłu, których produkcja lub zbyt uzależnione są od budownictwa mieszkaniowego, nie wykazują wzrostu produkcji. Ruch budowlany bowiem, mimo sezonu, rozwija się w roku bieżącym z opóźnieniem, do czego przyczynił się w pewnej mierze brak odpowiednich wyjaśnień do nowo wydanej usawy o zabudowie osiedli. Obecnie sprawa ta została przez miarodajne czynniki załatwiona i sfery zainteresowane otrzymały już wyjaśnienia co do interpretacji postanowień ustawy.

W związku z **wyższym stanem zatrudnienia przemysłu wydobycie węgla, mimo zmniejszonego zapotrzebowania na cele opałowe, utrzymało się w maju na prawie niezmienionym poziomie, wykazując jednak poważny wzrost w porównaniu z tym samym miesiącem roku ubiegłego. Przemysł naftowy** zwiększył nieco wydobycie ropy tak w porównaniu z miesiącem poprzednim jak i z rokiem ubiegłym; sprzedaż benzyny na rynku krajowym zwiększa się poważnie w związku z dalszym rozwojem motoryzacji. Okres międzysezonowy spowodował zniżkę produkcji **przemysłu włókienniczego,** zbyt w tym przemyśle natomiast, jak również w przemyśle odzieżowym, kształtował się korzystniej niż w miesiącach poprzednich.

W związku z omówionymi zmianami, **ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej, obliczany przez Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen, wykazał w maju nieznaczną zniżkę.**

Na rynku pieniężnym panował w maju zupełny spokój. Wkłady oszczędnościowe wykazały pewien wzrost, inne natomiast wkłady uległy zniżce, głównie w związku z wykorzystywaniem przez przedsiębiorstwa nagromadznych poprzednio rezerw na cele inwestycyjne. Zapotrzebowanie kredytu ze strony życia gospodarczego było nie wielkie z wyjątkiem wykazujących dużą aktywność przedsiębiorstw średnich i małych oraz rzemiosła, jak również niektórych działów przemysłu mineralnego i metalowego. W związku z tym rynek pieniężny pozostał płynny, jak o tym świadczy spokojny przebieg ultimo miesięcznego.

Sytuacja **rolnictwa** nie wykazała większych zmian; stan zasiewów poprawił się w maju i był znacznie lepszy niż przed rokiem.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym wykazały w maju wzrost, obroty zaś z zagranicą utrzymały się na prawie niezmienionej wysokości pry lekkim wzroście eksportu i zmniejszeniu importu, co przyczyniło się do zmniejszenia biernego salda bilansu handlowego.

Liczba zatrudnionych w przemyśle wykazała zwyżkę przekraczającą o kilkadziesiąt tysięcy poziom zeszłoroczny; w związku z tym oraz zwiększonym zatrudnieniem przy robotach publicznych, ilość bezrobotnych zmniejszyła się w maju prawie o 90 tysięcy, obniżając się do 300 tysięcy, była więc przeszło o 30 tys. niższa niż w końcu maja ub. roku.

Z posiedzenia Rady Związku Fabrykantów odbytego w dniu 4 lipca 1938 r.

Zebranie zagaił i przewodniczył mu prezes Związku p. Fr. Maciejewski. Po przyjęciu porządku obrad, odczytaniu i przyjęciu protokółu z poprzedniego zebrania zabrał głos p. prezes Dr. Skorny celem zapoznania zebranych z kwestią nowelizacji prawa przemysłowego.

Treściwy referat o nowelizacji prawa przemysłowego wygłosił p. Dr. Skorny, dając przegląd najważniejszych przepisów .obszernego projektu noweli do prawa przemysłowego, opracowanego przez specjalną Komisję Związku Izb Przem.-Handl., poinformował dalej referent o stanowisku Izby Poznańskiej tudzież przedstawił jak do rzeczonego projektu ustosunkowała się Komisja Międzyizbowa Związku Izb. Dłuższe zwłaszcza wywody poświęcił referent sprawie zamierzonego skasowania wymogu dowodu zawodowego uzdolnienia w rzemiośle, co do czego Izba Poznańska założyła votum separatum. Jasny i treściwy referat p. Dr. Skornego zebrani nagrodzili żywymi oklaskami.

Sprawę nowej ustawy o podatku obrotowym wraz z ustawą o opłatach rejestracyjnych zreferował p. mgr Peda, wykazując porównawczo na tle dotychczasowej ustawy, wprowadzone przez nowe przepisy zmiany, różnice i inowacje, a przede wszystkim wykazując na tle porównawczego zestawienia stawek podatkowych nowe dotkliwe obarczenie przemysłu. W krótkiej dyskusji, jaka się wywiązała nad powyższym referatem, zabierali głos pp.: Bystrzycki, inż. Sztark, Malinowski, prezes Fr. Maciejewski i Dr. Skowroński.

W punkcie porządku obrad obejmującym sprawę przyjmowania na członków Związku firm będących własnością osób niearyjskiego pochodzenia, po szczegółowej i ożywionej dyskusji, w której większość zebranych wypowiedziała swe stanowisko, zebranie Rady uchwaliło w tej sprawie specjalną, obowiązującą Zarząd Związku, rezolucję.

Dalszy punkt porządku obrad, obejmujący sprawozdanie p. Dyr. Łyczywka z czynności Związku od ostatniego zebrania, został z powodu spóźnionej pory odłożony do następnego zebrania.

Wycieczka gospodarcza do C. O. P.

W sierpniu br. organizuje się wycieczkę gospodarczą do Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Program wycieczki jest następujący (możliwe ewt. zmiany):

Termin dokładny wyjazdu z Poznania podany będzie jeszcze osobno.

Pierwszy dzień: zwiedzenie zakładów przemysłowych i odbycie konferencji gopodarczej w Radomiu;

drugi dzień: zwiedzanie zakładów przemysłowych w Skarżysku i Starachowicach;

trzeci dzień: zwiedzanie zakładów przemysłowych w Ostrowcu z ewtl. wypadem do Śmielowa;

czwarty dzień: zwiedzanie zakładów przemysłowych w Sandomierzu, Rozwadowie i odbycie konferencji gospodarczej w Sandomierzu z ewentl. wypadem do Stalowej Woli;

piąty dzień: zwiedzanie zakładów przemysłowych i konferencje w Lublinie;

szósty dzień: zwiedzanie zakładów przemysłowych w Nisku;

siódmy dzień: zwiedzenie zakładów przemysłowych i odbycie konferencji w Rzeszowie z wypadem do Dębicy, Dzborzyna i Stępiny;

ósmy dzień: zwiedzanie zakładów przemysłowych i konferencje gospodarcze w Tarnowie z wypadem do Różnowa, Niedomic i Mościc.

Koszt udziału w wycieczce ustalono na kwotę ca 168 zł, która obejmuje przejazd wagonami II klasy, noclegi, całkowite utrzymanie oraz koszt wycieczek autobusowych w terenie i całkowitą obsługę.

Zgłoszenia przemysłowców na wycieczkę kierować należy do Związku Fabrykantów w Poznaniu, Rzeczypospolitej 1, oraz do P. B. P. „Orbis“ w Poznaniu, Plac Wolności 6, które przyjęło obsługę techniczną wycieczki. Informacji gospodarczych w czasie podróży udzielać będzie delegatura Związku Polskiego.

Ze względu na ograniczoną ilość miejsc, zgłoszenia należy przesłać możliwie do dnia 20 lipca br.

Niewątpliwie urządzenie takiej wycieczki spotka się z należytym zrozumieniem w sferach gospodarczych naszego okręgu.

Komitet organizacyjny wycieczki utworzyły, pod przewodnictwem poznańskiej Izby Przemysłowo-Handlowej tutejsze organizacje gospodarcze, wśród nich Związek Fabrykantów, który przyjmuje zgłoszenia na wycieczkę i udziela bliższych informacyj.

W sprawie wprowadzenia stałego przymusu świadczeń na pomoc zimową.

Związek Miast Polskich złożył Ministerstwu Opieki Społecznej postulaty, dotyczące wprowadzenia przymusu świadczeń na rzecz pomocy zimowej i stopniowego zmniejszania zakresu tej pomocy przez zwiększanie w miarę możności środków miast na prowadzenie w sezonie robót i zmniejszanie przez to liczby osób uprawnionych do zasiłków.

Istnieje projekt, ażeby połączyć przymusowość świadczeń na pomoc zimową z podatkiem dochodowym jako najsprawiedliwszym. Co do organizacji tej akcji należy oddzielić wymiar i pobór świadczeń od rozdawnictwa.

Wymiar i pobór świadczeń powinny prowadzić urzędy skarbowe według stawek, uchwalanych przez radę miejską. Zebrane fundusze powinny być pozostawiane na miejscu z tym, że miastom o większym nasileniu bezrobocia będzie się udzielać co najmniej 30% sum zebranych lokalnie tytułem dodatkowej pomocy.

Świadczenia powinny polegać na dostarczeniu pracy; ewent. rozdawnictwo innych świadczeń należy do lokalnych komitetów z udziałem przedstawicieli Funduszu Pracy., przy czym dla koordynacji prac powinien być utrzymany Centralny Komitet Pomocy.

Skarb. - Finanse

Wyłączenia z ryczałtu podatku obrotowego.

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 7. 6. 1938 r. L. D. V. 15295/4/38 dotyczy wyłączenia płatników spośród przedsiębiorstw opłacających w roku 1938 zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu. W celu umożliwienia płatnikom obrony w związku z przysługującym im na podstawie przepisów ust. (3) § 8 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 marca 1938 r. o zryczałtowaniu podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw na rok 1938 (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 205) prawem wnoszenia zażaleń do komisji odwoławczych w sprawie wyłączenia przedsiębiorstwa od opłacania podatku w formie ryczałtu, Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

1) Przed upływem terminu do wniesienia zażalenia urzędy skarbowe obowiązane są na pisemne prośby płatników — w terminie 7 dni od dnia wniesienia prośby — udzielać pisemnego uzasadnienia doręczonych płatnikom postanowień o wyłączeniu. W uzasadnieniu tym należy szczegółowo podać, jakie pisemne materiały informacyjne zostały przyjęte za podstawę do ustalenia wzrostu obrotów przedsiębiorstwa oraz jaką w tym celu zastosowano metodę obliczeniową. Podania płatników o pisemne uzasadnienie wydanych postanowień o wyłączeniu nie podlegają opłacie stemplowej (art. 142 pkt. 1 ustawy o opłatach stemplowych).

Wniesienie prośby o udzielenie uzasadnienia postanowienia o wyłączeniu zawiesza bieg terminu do wniesienia zażalenia do dnia, w którym uzasadnienie to zostanie doręczone.

2) W razie wniesienia przez płatników w terminie zażaleń na postanowienia o wyłaczeniu świadczących o tym, ż płatnicy z braku należytego a w szczególności z powodu zbyt ogólnikowego uzasadnienia postanowień o wyłączeniu nie byli w możności przedstawić na swą obronę konkretnych zarzutów, urzędy skarbowe powinny z urzędu — przed przesłaniem zażaleń komisji odwoławczej — udzielić płatnikom szczegółowych pisemnych uzasadnień wymienonych postanowień, nadmie-

niając równocześnie, iż prawo uzupełnienia wniesionego zażalenia przysługuje płatnikom w terminie dni 14 od dnia, w którym uzasadnienie zastanie doręczone.

Ponadto, w związku z postanowieniami § 4 i §8 ust. (3) wymienionego powyżej rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 marca 1938 r., Ministerstwo Skarbu zarządza, iż w przypadkach, w których postanowienie urzędu skarbowego o wyłączeniu z ryczałtu zostało doręczone po dniu 15 maja 1938 r., płatnikom przysługuje prawo wniesienia zażalenia do komisji odwoławczej w terminie dni 30 od doręczenia postanowienia.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu poleca, aby zażalenia i odwołania w sprawie zryczałtowanego podatku były rozstrzygane w terminie możliwie jak najkrótszym.

Zaświadczenie uproszczonych ksiąg handlowych.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych wystąpił w dn. 3. I. 1938 r. do Ministerstwa Skarbu o ustosunkowanie się Ministerstwa do następujących kwestii:

1. sprawy zaświadczenia uproszczonych ksiąg handlowych z takim skutkiem, aby płatnicy mogli je używać do wyczerpania ich zawartości tj. przez kilka nawet lat obrotowych;

2. sprawy księgowania faktur.

Ministerstwo Skarbu, pismem z dn. 10. V. 1938 r. udzieliło Związkowi Izb odpowiedzi, że:

1. sprawę zaświadczenia ksiąg handlowych uproszczonych widzi już uregulowaną okólnikiem Ministerstwa z dn. 17. XII. 1937 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 33/1937, poz. 944), w którym Ministerstwo zwalnia płatników od obowiązku zaświadczania przed każdym rokiem obrotowym ksiąg uproszczonych (raz już należycie zaświadczonych) o ile w księgach tych będą dokonywane zapisy dotyczące następnego roku obrotowego;

2. w sprawie księgowania faktur, Ministerstwo podkreśla konieczność księgowania zakupu towarów z chwilą otrzymania faktury, a nie w miarę wypłat za nabyty towar, gdyż to uzasadniałoby uznanie ksiąg handlowych za wadliwe.

Ministerstwo stoi na stanowisku, że wszelkie dalsze zdarzenia po otrzymaniu faktury, jak: uzgodnienie (ustalenie różnic) co do ilości i jakości towaru, wyreklamowanie zachodzących różnic, a nawet nie dojście transakcji do skutku — stanowią odrębne zdarzenia, które muszą być odpowiednio księgowane.

Wyciągi z ksiąg handlowych.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dia 7. I. 1937 r. L. Rej. 3440/34 wyraził pogląd, że

przedłożenie na wezwanie do złożenia dowodów wyciągu z ksiąg nie może być traktowane na równi z nieprzedłożeniem ksiąg. Jeśli władza uważa w tym wypadku za potrzebne przedłożenie oryginalnych ksiąg i dowodów, powinna wystosować odpowiednie wezwanie do płatnika.

Płatność podatków w lipcu.

W lipcu płatne są następujące podatki:

Do dnia 5 lipca — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 30 czerwca r. b.; do 20 lipca — tenże podatek, pobrany w czasie od 1 do 15 lipca r. b.;

do dn. 7 lipca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawców w czerwcu r. b.;

do dn. 25 lipca — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w czerwcu r. b. przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

do dn. 25 lipca — zaliczka kwartalna (za II kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ubiegłym kwartale (m-ce kwiecień, maj i czerwiec r. b.) — przez przedsiębiorstwa, nie wymienione wyżej, a prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są w lipcu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tpm miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali również w lipcu r. b.

Ulgi podatkowe dla nabywców pojazdów mechanicznych.

Ustawa z dnia 9. IV. 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 26 poz. 224) zawiera w rozdziale VIII przepisy o ulgach dla nabywców pojazdów mechanicznych i statków powietrznych. W myśl art. 41 ust. 1 tej ustawy termin wnoszenia podań o ulgi przez osoby, opłacające podatek dochodowy z działu II ustawy o tym podatku oraz podatek specjalny, upływa z dniem 15/IV roku, następującego po roku, w którym należność za nabyty pojazd lub statek została w całości uiszczona.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 8/VI 1938 roku L. D. V 14661/1/38 wyjaśniło, że termin powyższy jest ostateczny i nie wyklucza możności wcześniejszego złożenia podania i zastosowania przysługującej płatnikowi ulgi, w szczególności w ciągu roku, w którym cenę nabycia pojazdu lub statku uiszczono, o ile tylko suma podatku dochodowego lub specjalnego (lub obu tych podatków razem), potrąconego płatnikowi w ciągu kilku miesięcy roku kalendarzowego, pokrywa w całości sumę, przypadającą temu płatnikowi do zwrotu z tytułu prawa do ulgi.

Sprawy socjalne.

Wynagrodzenia za godziny nadliczbowe

Zasada prawna. Pracownik nie może żądać wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, gdy praca w biurze była prowadzona chaotycznie i bez kontroli i pracownicy mogli wychodzić z biura i przychodzić do pracy kiedy chcieli.

Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 1937 r. Nr. C. I. 2293/36.

Odpowiedzialność za nieubezpieczenie pracownika.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym przewiduje jak wiadomo, sankcję karną za niezgłoszenie pracownika, podlegającego ubezpieczeniu, do ubezpieczenia.

W pewnej sprawie pociągnięty do odpowiedzialności karnej za niezgłoszenie pracownika pracodawca bronił się tym, że wydał polecenie swemu pracownikowi,

by ten dokonał zgłoszenia do Ubezpieczalni Społecznej, pracownik zaniedbał jednak wykonania tego polecenia; w związku z tym nie zgłoszony pracownik został ubezpieczony dopiero na skutek kontroli, przeprowadzonej przez inspektora ubezpieczalni.

Sprawa oparła się o Sąd Najwyższy, który wyjaśnił, że mimo to, iż pracownik ma prawo sam dokonać zgłoszenia, to jednak prawo to nie zwalnia pracodawcy od ciążącego na nim obowiązku zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia, okoliczność zaś, że pracownik przez zapomnienie nie wykonał jego polecenia, nie ma wpływu na kwestię odpowiedzialności pracodawcy za niezgłoszenie pracownika do ubezpieczenia (Wyrok S. N. 3 K. 1932/34).

Rozwiązanie umowy przy przeniesieniu pracownika.

Spór dotyczył kwestii, czy, jeżeli umowa o pracę zezwala pracodawcy na przenoszenie pracownika na inne miejsce pracy z zastrzeżeniem, by pobory na nowym miejscu pracy nie były niższe niż pobory na dawnym miejscu, pracownik może odmówić przeniesienia na niższe pobory i czy taka odmowa może być uznana za niezachowanie istotnych warunków umowy o pracę.

Sprawa oparła się o Sąd Najwyższy, który interpretując przepisy umowy, uznał, że istotnym momentem takiej umowy było prawo pracodawcy do przenoszenia pracownika na inne miejsce pracy. Przewidziany w umowie warunek o nieobniżaniu poborów nie może być identyfikowany z uprawnieniem pracownika do odmówienia z tego powodu przeniesienia, zaś związana z przeniesieniem obniżka poborów daje jedynie pracownikowi prawo do żądania wyrównania różnicy.

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że jeżeli pracodawca, korzystając z danego mu w umowie o pracę uprawnienia, przenosi pracownika na inne miejsce służbowe, a pracownik odmówił pełnienia pracy na nowym miejscu służbowym, to wówczas istnieje ważna przyczyna do bezzwłocznego rozwiązania umowy o pracę, chociażby nawet umowa o pracę zawierała zastrzeżenie, że przeniesienie służbowe nie może uszczuplić poborów pracownika i chociażby istotnie pobory pracownika na nowym miejscu służbowym były niższe od poborów na dotychczasowym miejscu. (Wyrok S. N. C. 1174/37).

Handel zagraniczny.

Rokowania polsko-niemieckie.

Toczące się od dłuższego czasu w Berlinie rokowania gospodarcze między delegacjami polską i niemiecką zakończone zostały dnia 1 lipca r. b. podpisaniem układu gospodarczego oraz rachunkowego, które to układy obejmują również Wolne Miasto Gdańsk. Układy zostały podpisane w urzędzie dla spraw zagranicznych: ze strony polskiej — przez ambasadora R. P. w Berlinie J. Lipskiego i przewodniczącego delegacji polskiej dyr. dep. T. Gepperta, z niemieckiej zaś strony — przez sekretarza stanu w urzędzie dla spraw zagranicznych von Weizsaeckera oraz przewodniczącego delegacji niemieckiej, tajnego radcę dr. Schnurre. Działanie układów rozciąga się również na obszar b. Austrii. Postanowienia tych układów mają wejść prowizorycznie w życie z dniem 1 września 1938 r. Z dniem tym utracą ważność dotychczasowe polsko-austriackie umowy gospodarcze. Układy zastoły zawarte na 2 i pół roku. Obroty towarowe polsko-niemieckie zostały w stosunku do dotychczasowego układu znaczne podwyższone. Rokowania, w ciągu których było do rozwiązania szereg trudnych spraw, prowadzone były w przyjaznej atmosferze i z daleko idącym zrozumieniem dla obopólnych interesów, wynikłych z przyłączenia Austrii do Rzeszy. Należy oczekiwać, że przyczynią się one do wzrostu obrotów towarowych między Rzeszą a Polską.

Wypisywanie pozycji taryfy celnej w pozwoleniach przywozu.

Najczęściej kontyngenty przywozowe są wyznaczane według całych pozycyj taryfy celnej, rzadziej — według liter tych pozycyj, importerzy zaś w swoich podaniach szczegółowo oznaczają pozycję, punkty i litery pozycyj, co w konsekwencji zmusza urzędy do drobiazgowego przestrzegania tych danych i w wypadku zgodności nazwy towaru wymienionej w pozwoleniu z towarem przy minimalnej różnicy pozycji taryfy celnej, urzędy celne nie honorują pozwoleń przywozu, narażając trony na kozty i tratę czasu w związku ze zmianą pozwolenia przywozu.

Mając powyższe na uwadze, Ministerstwo Przemysłu i Handlu zarządziło, ażeby przy wypisywaniu pozwoleń przywozu umieszczano nazwę towaru i pozycję taryfy celnej zgodnie z brzmieniem kontyngentu, który najczęściej zawiera całą pozycję taryfy celnej.

Możliwości eksportowe.

Bliższe informacje w poniższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

Bielizna gotowa, pościelowa, płótno na koszule i inne. Firma niemiecka interesuje się eksportem z Polski następujących artykułów: bielizna pościelowa gotowa, płótno na koszule w rozmaitych szerokościach, barchany, farbowane batysty oraz popelina i flanele piżamowe (towar majowy), jak również inne (Dowlas, Dimitis, Damast). P 13428/64/Łuk.

Swetry i pulowery bawełniane. Firma austriacka, pracująca jako przedstawiciel dużych importerów afrykańskich, interesuje się eksportem z Polski wyżej wymienionych artykułów. P/14066/46/Łuk.

Tkaniny i konfekcja. Firma angielska interesuje się importem materiałów wełnianych, bawełnianych i jedwabnych, sztucznych i naturalnych oraz gotowych ubrań damskich, sportowych z tweedu, letnich bawełnianych i wieczorowych jedwabnych. P/15929/46/M.

Konfekcja i inne. Firma afganistańska wyraziła gotowość importowania z Polski różnych artykułów włókienniczych, a zwłaszcza gotowych ubrań i okryć wełnianych i półwełnianych. P/16351/64/M.

Zniżki i zwolnienia od cła nadwyżek wagi, wym. w zaśw. Izb Przemysłowo-Handlowych.

W celu usunięcia wątpliwości, powstających przy odprawie towarów, podlegających cłu zniżonemu lub zwolnieniu od cła na podstawie zaświadczeń Izb Przem.-Handlowych (Izby Handlu Zagraniczn. w Gdańsku) (chodzi tu o zniżki celne i zwolnienia od cła na mocy obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Skarbu o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła, w stosunku do towarów umieszczonych w wykazie Nr. 1, załączonym do rozporządzenia. Obecnie obowiązuje rozporządzenie z dnia 26. 6. 1938 r. (Dz. U. R. U. Nr. 30/1938 poz. 271) — Ministerstwo Skarbu zarządziło okólnikiem z dnia 4. 6. 1938 r. (Okólnik C 143 L. D. IV. 9177/1/38 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 17/1938, poz. 422), co nastepuje:

W przypadkach, gdy stwierdzona przy odprawie waga towaru przekracza wagę wskazaną w przedstawionym zaświadczeniu Izby — urzędy celne powinny stosować cło zniżone lub zwolnienie od cła również do stwierdzonej nadwyżki, pod warunkiem, że nadwyżka ta nie będzie przekraczała 10% wagi, wymienionej w zaświadczeniu.

O ile zaświadczenie jest wykorzystywane częściowo przy kilku odprawach celnych, to wspomniana tolerancja może być zastosowana tylko przy ostatniej odprawie oraz tylko do wagi tej części kontyngentu, która pozostała do wykorzystania.

Przy towarach, których ilość (a nie waga) została w zaświadczeniu określona w sposób ścisły — tolerancja co do ilości nie jest dopuszczalna i nadwyżka powinna być pokryta osobnym zaświadczeniem lub odprawiona na ogólnych zasadach.

Pokrywanie kosztów podróży z waluty eksportowej.

Komisja Dewizowa wyjaśniła, że zgodnie z postanowieniami ust. 1 A. p. 4 okólnika Komisji Dewizowej Nr. 6 z dnia 11. 8. 1936 r. pokrywanie kosztów podróży i poborów pracowników delegowanych za granicę, w sposób w tym okólniku przewidziany (ust. I C w brzmieniu ogłoszonym w dn. 22. 10. 1936 r.), może mieć miejsce tylko wówczas, gdy celem wyjazdów tych pracowników za granicę jest techniczny odbiór eksportowanego towaru.

Postanowienia wspomnianego okólnika nie obejmują zatem wypadków, w których celem wyjazdu za granicę nie jest techniczny odbiór eksportowanego towaru, lecz załatwianie innych spraw, chociażby związanych z eksportem np. omówienie warunków dostawy, podpisanie umowy itp.

Kontyngenty przywozowe dla Francji.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu komunikuje, że z polecenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu Komitet Przywozowy dokonywać będzie podziału kwartalnych kontyngentów przywozowych dla Francji w terminie do dnia 21 każdego pierwszego miesiąca kwartalnego okresu kontyngentowego. W związku z powyższym Komitet Przywozowy prosi o powiadomienie wszystkich zainteresowanych w imporcie z Francji, aby podania o pozwolenia przywozu z Francji były składane za pośrednictwem Izb P.-H. w ciągu miesiąca poprzedzającego uruchomienie kontyngentów kwartalnych. Dla umożliwienia orientacji co do rodzaju i wysokości kontyngentów, które zostaną uruchomione, Ministerstwo Przemysłu i Handlu wskazuje, że za podstawę do ustalenia takiej orientacyjnej listy kontyngentów, można przyjąć dane statystyczne przywozu z odpowiednich kwartałów 1936 r., co naturalnie nie wyklucza możliwości pewnych zmian, tak co do samego istnienia poszczególnych kontyngentów, jak i wysokości tychże.

Transport.

Przewozy stacyjne.

Z dniem 15. V. 1938 r. wprowadzona zostaje opłata za przewóz przesyłki nadanej na dwóch sprzężonych platformach — nadawanej i odbieranej w obrębie tej samej stacji. Opłatę ustalono w wysokości takiej, jaka obowiązuje dla wagonu o ładowności powyżej 30 ton (20 zł od wagonu).

Wynajem wagonów prywatnych za granicę.

Od dnia 15. V. 1938 r. Ministerstwo Komunikacji wprowadziło ulgową stawkę w wysokości 20 groszy od wagonu ich za granicę celem wynajmu lub też przy zwrocie z zagrancy po rozwiązaniu umowy najmu. Opłatę tę stosuje się odrazu przy nadaniu pod warunkiem, że nadawca zamieści w liście przewozowym oświadczenie: „Wagon wysyłany jest za granicę celem wynajmu“, lub też „Wagon zwrócony z zagranicy po rozwiązaniu umowy najmu“. Nadawca lub odbiorca obowiązany jest poza tym na żądanie kolei przedstawić należycie uwierzytelniony odpis umowy najmu wagonu.

Nowowprowadzona stawka stanowi odchylenie od § 81 Części I. B. Taryfy Towarowej.

Reekspedycja powrotna.

Do postanowień reekspedycyjnych, zawartych w Cz. I — B. Tar. Tow. dodano z dn. 1. IV. 38 r. w § 106 wyjaśnienie pojęcia reekspedycji powrotnej. W myśl tego orzeczenia, za reekspedycję należy uważać:

powtórną odprawę przesyłek towaru jednolitego, nadesłanych do stacji reekspedycyjnej, tam wyładowanych do składu wolnocłowego lub nadzorowanego przez kolej magazynu zawozowego, a następnie w określonym terminie nadanych ponownie do dalszego przewozu bez względu na ikerunek przesyłki, a więc i wówczas, gdy kierunek ten będzie powrotny. Przez kierunek powrotny przy uldze reekspedycyjnej, należy rozumieć również wysyłkę przesyłki ze składu reekspedycyjnego do pierwotnej stacji nadania.

Targi i Wystawy.

Stałe Targi Techniczne na Targach Wschodnich

Zeszłoroczny pełny sukces, jaki w ramach Międzynarodowych Targów Wschodnich we Lwowie odniosły Targi Techniczne, sukces podkreślony przez uczestników Pierwszego Polskiego Kongresu Inżynierów, nie pozostał bez echa. Liczne koła przemysłowe i handlowe, zwróciły uwagę na konieczność zorganizowania stałych Targów Technicznych, wskazując na dotkliwy brak

tego rodzaju imprezy, na której warsztaty przemysłowe wszelakiego typu sprezentowaćby mogły swój każdoroczny postęp i dorobek, a produkty swe zbliżyć do kół handlowych i spopularyzować w szerokich kołach odbiorców. **Zarząd Targów Wschodnich, postanowił,** w ścisłym porozumieniu z organizacjami przemysłowymi i handlowymi, **przystąpić do organizacji stałych Targów Technicznych, zaś patronat nad nimi spoczął w ręku Naczelnej Organizacji Inżynierów w Polsce,** co tym samym kształtuje ich charakter i fachowość. Tegoroczne Międzynarodowe Targi Wschodnie i Targi Techniczne we Lwowie trwać będą **od 3—13 września,** a po bliższe informacje zwracać się należy we Lwowie do Izby Przemysłowo-Handlowej — Targi Wschodnie, ul. Akademicka 17, tel. 101-40 i 205-37.

Wystawa wzorów w Warnie.

Międzynarodowa Wytawa Wzorów odbędzie się w Warnie od 14. 8. do 3. 9. 38 r. Firmy, które wytawa ta interesuje, zechcą zgłosić się bezpośrednio do Izby Handlowej Polsko - Bułgarskiej w Sofii (Chambre de Commerce Polono-Bulgare, Sofia, rue „Benkovski“ 10) o bliższe szczegóły.

Targi Wołyńskie.

Niezaprzeczonym jest fakt stałego wzrostu zainteresowania wielkopolskiego przemysłu okręgami wschodnimi Polski, jako terenami ekspansji dla tut. produkcji.

Wyrazem tego zainteresowania jest coraz liczniejszy udział przemysłu wielkopolskiego w dorocznych Targach Wołyńskich w Równem.

Ta forma współpracy jest tu najbardziej celowym i skutecznym sposobem zapoznania się z wołyńskim rynkiem popytu i zaprowadzenia się na tym terenie.

Tegoroczne IX Targi Wołyńskie odbędą się w Równem w czasie od 11—25 września i rozmiarami swymi przekroczą znacznie rozmiary Targów Wołyńskich w latach ubiegłych.

Związek Fabrykantów pozostaje od dłuższego czasu w bezpośrednim kontakcie z Dyrekcją Targów Wołyńskich i udziela swym członkom wszelkiej informacji odnośnie udziału w Targach, celowości takiego udziału i dostarcza informacji o zgłoszeniu itp.

Pożądanym jest, by wszystkie firmy członkowskie Związku Fabrykantów, posiadające zainteresowanie Targami, w czasie możliwie szybkim nawiązały kontakt z Dyrekcją Targów, używając ewent. pośrednictwa Związku.

Różne.

Fototelegramy.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że przedsiębiorstwo państwowe „Polska Poczta, Telegraf i Telefon zaprowadziło dla wygody klienteli wymianę fototelegramów z zagranicą. Wymiana fototelegramów wprowadzona została w ruchu europejskim z Danią, Francją, Holandią, Niemcami, Szwecją, Wielką Brytanią i Włochami. W ruchu poza-europejskim utrzymuje się wymianę fototelegramów z Argentyną i Stanami Zjednoczonymi A. P. W ruchu z Niemcami utrzymuje się wymianę fototelegramów między stacją fototelegr. Warszawa a następującymi fototelegr. stacjami niemieckimi: Berlin, Frankfurt n/M., Hamburg, Królewiec, Wrocław Wiedeń. Opłata za wymianę foto-telegramów jest zróżniczkowana t. zn. zależna od kraju względnie stacji przeznaczenia i od wymienianego obrazu. W ruchu z Niemcami opłata za obraz o powierzchni do 120 cm² wynosi 25 fr. zł 63 cent. Za obraz o powierzchni ponad 120 cm² do 234 cm² opłata wynosi 31 fr. zł. 37 cent.

Informacyj w sprawie nadawania fototelegramów oraz w sprawie opłat za nadanie fototelegramów udzielają urzędy telefoniczno - telegraficzne oraz wszystkie placówki pocztowo - telekomunikacyjne, w których można równocześnie nadawać fototelegramy do wymiany z zagranicą.

Placówki te przesyłają fototelegramy listem służbowym jako przesyłkę pośpieszną najszybszymi połączeniami pocztowymi lub drogą lotniczą urzędowi telekomunikacyjnemu w Warszawie, posiadającemu fototelegraf który przekazuje fototelegramy według adresu zagranicę.

Fototelegramy nadesłane z zagranicy dla adresatów zamieszkałych poza Warszawą, dosyła się do miejsca przenaczenia listem służbowym i doręcza się jak przesyłkę listową.

Przedstawicielstwo na C. O. P.

Były członek Związku Fabrykantów, który zlikwidował swoje przedsiębiorstwo w Poznaniu i od grudnia 1937 zamieszkuje na terenie C. O. P. a mianowicie w Rzeszowie, przyjąłby chętnie przedstawicielstwo tutejszych poważnych placówek przemysłowych. Najchętniej pracować chciałby w branży wyrobów drzewnych, będąc dobrym znawcą w meblarstwie, budowie fortepianów, fabrykacji listew do ram itd.

Zainteresowane przedsiębiorstwa zechcą się zgłosić po ewen. bliższe informacje do Związku Fabrykantów.

Wydawnictwa.

Brunon Sikorski: INTERWENCJONIZM, ETATYZM, KARTELE. Warszawa 1938.

Dobrze się stało, że Nacz. Rada Zrzeszeń Kup. Pol. opublikowała pełne teksty sprawozdań i referatów posła Sikorskiego, wygłoszonych w ostatniej sesji budżetowej. Niewątpliwa płynie stąd korzyść, że zainteresowany czytelnik nie potrzebuje poprzestać na mocno niedoskonałych streszczeniach prasowych.

Referaty, składające się na powyższą broszurę, nie mają ujęcia do pewnego stopnia koniunkturalnego i ogólnikowego, co zwykliśmy często obserwować w debatach parlamentarnych. Wręcz przeciwnie, poglądy autora uderzają rzetelnym przemyśleniem poruszanych problemów i jasnym, a fachowym ich ujęciem. Pos. Sikorski zna słabe strony naszego ustroju gospodarczego, nazywa je po imieniu i z pewną, w dobrym znaczeniu tego słowa, pasją je atakuje.

Te słabe dziedziny gospodarki polskiej, to przede wszystkim, według Autora, interwencjonizm, etatyzm, kartele i brak jednolitego prawa budżetowego. Rzecz prosta, że w skromnych ramach kilku referatów, nawet wspomnieć nie było można o szeregu dalszych ważnych problemów i usterek naszej sytuacji gospodarczej. Posmak pewnej „sensacyjności“ ma syntetyczne przedstawienie wyników (jeszcze nieopublikowanych) komisji antyetatystycznej.

(r.)

T. Lepszy: CO NALEŻY WIEDZIEĆ O TOWARACH. Z 87 ryc. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 336. Zł 7,—.

Książka ta dzieli się na dwie części. Część I obejmuje towary spożywcze roślinnego i zwierzęcego pochodzenia. Jest to dział najobszerniejszy, posiadający wiele poddziałów.

Obok opisu cech handlowych każdego towaru, jego cech zewnętrznych, na które powinno się zwracać uwagę, opisane są sposoby badania dostępne dla każdego, znajdują się wskazania dotyczące przechowywania i konserwacji towarów. W skład książki wchodzą również rozporządzenia Min. Prz. i H., i M. S. W., dotyczące obrotu towarami. Obok tego umieszczone są zwyczaje handlowe, odnoszące się do handlu pewnymi towarami.

Część II książki zawiera następujące działy: 1. materiały gospodarstwa domowego, 2. przędzalnicze, 3. towary z drzewa, 4. papiery, 5. skóry, 6. wyroby metalowe, 7. materiały budowlane, 8. ceramiczne, 9. szklane , 10. węgiel i przetwory ropy naftowej.

Podobnie, jak w części pierwszej, obok cech handlowych każdego towaru, jego gatunków, podane są sposoby badania towarów stosowane w codziennym życiu, a mające zastosowanie w handlu, oraz wiadomości dotyczące opakowania, przechowania i sprzedaży towaru. Podano najważniejsze zwyczaje handlowe, oraz normy giełdowe stosowane w handlu niektórymi towarami.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla uczniów szkół gospodarczych, ale przydatną okazać się może dla każdego czyniącego zakupy.

Inż. K. Wierzchleyski: PRZEWODY RUROWE A OBRONA KRAJU. Nakł. „Wspólnoty Interesów".

Cała broszura, wyjąwszy tytułu, jest wydawnictwem propagandowym wysoce udałym. Największą jej wartość stanowi szereg dobrych szkiców i schematów, oraz dużo dobrych zdjęć. (r.)

Eugeniusz Czechowicz: POLSKI EKSPORT HUTNICZY W R. 1937. Katowice 1938.

Publikacje przemysłu hutniczego są prowadzone konsekwentnie i posiadają już obszerny zasięg omówionego tematu. Ostatnia praca p. Czechowicza jest opracowana treściwie, ale wyczerpująco. Zarys sytuacji na światowym rynku żelaza, zbyt polskiego żelaza za granicę, wykonanie autonomii dewizowej — stanowią trzon broszury, wyczerpująco zilustrowany statystykami i wykresami. Wnioski pokrywają się oczywiście z zasadniczymi tezami hutnictwa.

St. Górniak i E. Ehrlich: TECHNIKA HANDLU HURTOWEGO. Książnicza-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 128. Zł 3,—

Książka obejmuje następujące działy: istota handlu hurtowego, hurt samodzielny i fabryczny, przedsiębiorstwa hurtowe w Polsce, handel artykułami wolnego obrotu (z uwzględnieniem charakterystyki wolnego obrotu, podziałem artykułów itp. zagadnień oraz podaniem szczegółowej organizacji handlu tymi artykułami przykładowo dla trzech branż, a mianowicie tekstylnej, spożywczej i kolonialnej), handel artykułami kartelowymi (istota kartelu, organizacja handlu tymi artykułami oparta na szczegółowo omówionych przykładach dla handlu węglem i cukrem), handel artykułami monopolowymi, (istota monopolu, ważniejsze artykuły monopolowe: tytoń, sól i spirytus), tendencje rozwojowe w handlu hurtowym, korespondecja hurtownika (zakupy i sprzedaż towarów), skup i sprzedaż artykułów rolniczych (charakterystyka zbytu artykułów rolniczych, zakres skupu, sortowanie istandaryzacja, opakowanie i przewóz, przechowywanie, finansowanie i ryzyko, sprzedaż, spółdzielczy skup i zbyt artykułów rolnych, przemysł ludowy i zbyt jego wyrobów, ingerencja i pomoc państwa w zakresie zbytu artykułów rolniczych, szczegółowa organizacja skupu i zbytu ważniejszych artykułów rolnych, a to: zboża, ziemniaków, nasion, nabiału, jaj, lnu, wełny, owiec, warzyw, zwierząt rzeźnych), komis i ajentura wraz z techniką pracy akwizycyjnej, organizacje kupieckie.

Autorzy dokonali trudnej pracy, podejmując się ujęcia tylu ważnych dla nauki handlu zagadnień, a ujęli je w sposób przystępny i oparty o rzeczywiste przejawy życia handlowego.

Drawska Odlewnia Żelaza i Fabryka Maszyn

INŻYNIER LUDWIK KEMBLIŃSKI i S-KA

DOSTARCZA:

1. łańcuchy transportowe, przegubowe systemu Ewart'a i sworzniowe,
2. żeliwo ciągliwe (t. zw. kowalne, lanokute) o białym rdzeniu (europejskie) i o czarnym rdzeniu (amerykańskie) o wysokich właściwościach wytrzymałościowych, wydłużenionych i obróbczych. Zastosowanie przy częściach do samochodów osobowych, ciężarowych, motocykli; dla wagonów, parowozów. armatury o wysokim ciśnieniu i t. p.

Drawski Młyn, (Woj. Pozn.)

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.